

Адыгэ 1000 макъ

Голос адыгыа

1923-рэ ильесым
пъэтхапэм
къыщегъэжъагъэу
къыдэкы

№ 128 (22817)

2023-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙ

БЭДЗЭОГЬУМ и 19

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU
тихъитыу нэкл убъюхэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Лъэхъаным дештэх

Лъэпкъ проектэу «Демографилем» ишуагъеклэ мы аужырэ ильэсхэм къоджэ псэуплэхэм къэлэцыкlu ыгыыплэхэр къе аашых, сабьеу чэзыум хэтхэр нахь макъ мэхъух. Аужырэ ильэс заулэм республикэм къэлэцыкlu ыгыыплэ 15 щагъэпсыгъ ыкли а тофыр лъагъеклутэ.

ДЕМОГРАФИЕР
УРЫСЫЮМ
ИЛЬЭПКЪ
ПРОЕКТХЭР

хэр чыпилэ зэфэшхъафхэм апльых.

— Лъэпкъ проектэу «Демографилем» ишуагъеклэ тикъэлэцыкlu ыгыыплэ ашыгъ. Аш сомэ миллион 200-м ехъу пэлхъягъ, саби 120-мэ атэгэлэсихъягъ. Дукмасовэ къоджэ коим хэхъэрэ псэупли 6-мэ къарыкырэ къэлэцыкluхэри къашх. Непэрэ мафэм ехъулэу нэбгырэ 70-рэ къекlyanlэ. Купи 6-у къэлэцыкluхэри гошгъягъ, — elo къэлэцыкlu ыгыыплэм ишаэш Ирина Отрох.

Бзылфыгъэм икъэгушылаа къэлэцыкlu илофшэн хэшыкъ ин зэрэфыриэр къыхэщи. Гүунэгъу къутырым дэт нэмыкъ къэлэцыкlu ыгыыплэм ипэшагъ, мыр къеу къызашым къагъэлжогъигъ.

— Пшъэрыль шхъялэу тилэр сабийхэр дгъэгупсэфынхэр,

ащ хэлжэгъягъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхаматэу Клэрэшэ Анзаур, республикэм ихэбээ къулькъухэм, инвестиционнэ компаниехэм, псэолъешл организациехэм ялтылохэр.

Зыгъэлэсэфыплэм инфраструктурэ зэрэгэлэсэфыплэм мыш щигтегущылаа гэхээ, алерэ чэзыум ипроект иэсэкиз къашхалхъягъ. Шыгу къэтгээлжылы пстэумкыи зыгъэлэсэфыплэм гектар 63,81-рэ зэрээзэллиубытшытэр.

Алерэ чэзыум къыдыхэлжытагъэу транспорт, инженер инфраструктурэр, ятлонэрэ чэзыум — хаклэш инфраструктурэр агъэлэсихъу раахъухъэ. Ящэнэрэ чэзыум зыгъэлэсэфыплэм ишын аухыщт. АР-м и Пшъэрыль зэлжээл зэрээхигъенэфыкыгъэмкээ, зыгъэлэсэфыплэм «Лэгъонакъэр» федералнэ мылькушхо зыхальхъэрэ проектэу Ѣыт. Гыбуу картэм диштэу пшъэрыльхэр зэрэгэлжэхэрэм гүнэ лъафынэу, экологилем къыдалытэнэу республикэм ишаэш пшъэрыль афишыгъ. Къумпыл Мурат зэрильтиэрэмкээ, ащ фэдээ eklonilaclэм ишуагъеклэ джырэ шапхъэхэм адиштэшт зыгъэлэсэфыплэм чыопсым зэрар рихыщтэп.

«Зыгъэлэсэфыплэм «Лэгъонакъэр» Адыгейм ичыгу къыхеубытэ ыкли тиреспублике ынапэу Ѣыт. Фэл-фашэхэр өгүүхүээ мыш щагъэцэлнэхэй, итэлээ дэхэ дэдэнэу тифай. Джаш пае инвесторхэм тирягъусуу инфраструктурэм къыщегъэжъагъэу, архитектурэм нэсийжээу тофыгъо пстэуми тазэдыхэллэн фад. Ащ иархитектурэ, лъэпкъ нэшанэу хэлжээштхэм, түкъээзыуухъэрэ дунаим диштэнным лъэшэу тинаэл атедгъэтишт. Типроект шхъялэе ипхырышынкээ сэри ёлтыгъу тапэкли язгъэгъотышт, инвесторхэм ящыкэгъе амалхэр

(Икъях я 4-рэ нэклуб. ит).

(Икъях я 2-рэ нэклуб. ит).

А. Изильин.

Къэлэцыкluхэм якъэухъумэн и Дунэе мафэ тифэу Шэуджэн районым ит поселкэу Тихоновым къэлэцыкlu ыгыыплэу «Солнышко» зыфилорэр къышызэуахыгъ. Ащ бэмшишэу тышылаа. Аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ псэуальэм илофшэн зэрээхищэрэр нэрылъэгъу къытфэххуу.

Къатитлоу зэтет унэр зэтэ-

гъэлэсихъагъ. Къэлэцыкluхэр зычэсхэр дахэу зэлхүгъягъ, спорт ыкли музыкальнэ залхэр, методическое кабинетыр, психологимрэ логопедымрэ якабинетхэр, медицинэм илофши эзчэсир, лъэныкъо зэфэшхъафхэмкээ ащэрэ шлэнгъэ шынэгъончээным ылтынкъо лъэшэу анаэ зэрэтетыр: къэлапчэхэр зетгээлэсихъагъ, ыгыыплэ тэхнологие пэрхтэхэр ылубытлыгъа.

Къагъэгъунэ, видеокамерэ-

ри джаш фэдэу зэтгээлэсихъагъ, куп пэпчъ зыщиджэгүйтхээ чыпилэхэр шхъяфхэу илэх. Сэкъатныгъэ зийэ сабийхэри аштэнхэм фэхъязырх. Къэлэгъэн фад ѿнгъончээным ылтынкъо лъэшэу анаэ зэрэтетыр: къэлапчэхэр зетгээлэсихъагъ, ыгыыплэ тэхнологие пэрхтэхэр ылубытлыгъа.

(Икъях я 4-рэ нэклуб. ит).

ПШЬЭРЫЛЪ АФИШЫГЪ

(Икзух).

афызэхэтшэцтых», — кыуагъ Күмпил Мурат.

лахъзэхэль обществэу «Гээхүнэ плтыжым» игернэральнэ пащэ инвестиционхэмкэ ыкчи финансхэмкэ итуадзэу Алексей Плахтевым кызыриуагъэмкэ, алэрэ чэзыум тельтиятеччыгу лахъхэр агъэнфагъэх. Номер 690-рэ зыхэтышт хъаклещ комплекси 4 агъе-

псынэу рахъухъэ. Лыжеке кызыщаачьихъашт гыгу километрэ 25-рэ ыкчи кла-псэкэ клештэгъэ гыгу 6 агъепсынэу щит.

Ащ нэмыхкэу зыгъепсэ-фыплем чыигхэр, къэгъа-гъэхэр щагъэтысхыхъаштых, спа-гупчэ, клэлэцыкхам апае джэгуплэхэр, зыгъепсэфыплем чыплэхэр щагъепсынштых. Охтэ гъэнэфагъэкэ (прокатэу) пкыгъохэр кызыщаахын алэ-

кыщт чыплэхэр, автомо-биль уцуулэхэр, административнэ, хызмет псэу-альхэр мыш щагъепсынштых. Ахэр зыхашыкыщт пкыгъохэр экологическэу къа-бзэу щитынхэм мэхъанэ я.

Пшъэдэкъижъэу хыыхы-рэмкэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Мантера-Групп» зыфиорэм игенеральнэ пащэ итуадзэу Валерий Жуковым зэлукэм кызыэршиуагъэмкэ, 2025

— 2026-рэ ильэсхэм лы-жеки кызыщаачьихъан алэккыщт гыогухэмрэ хаклэш номер 690-рэ агъепсынштых. Адыгейим кызыда-гъэкыра пкыгъохэр псэолъешыннымкэ агъэфедэштых, республикэм испе-циалистхэр ары нахьыбэрэмкэ ахэм ахэлжээштхэр.

Клэрэшэ Анзаур зэлукэм кызыэршиуагъэмкэ, гыгу картэм диштэу инфраструк-турэм ипсэуальхэуу рахъухъэгъэ пстэури агъэпсх. Автомобиль гыгую Дахъорэ Лэгъо-Накъэрэ зээзыпхыхэ-рэр зэрагъэцкэлжэштыхм даклоу газрыкыаплы, псыр зэралэкларгъэхъашт, зэрэуа-щт псэуальхэр, элект-рорыкыаплэхэр агъэпсынхэу рахъухъэ. 2022-рэ ильэ-сым кыщегъэжъагъэу Уры-сым псэолъешыннымкэ и Министерстве электроэ-нергиер алэккызгъэхъэрэ сетьхэм алышгъэнхэмкэ лэплигъу къафхэу.

Шыгуу къэдгъэкъижъын зыгъепсэфыплем «Лэгъона-къэр» зыщагъепсыншт чыплэхэр ЮНЕСКО-м идуунэе кэн зэрэхэмхъэрэ, ре-спубликэм иччюопс банингъэ къауухумээ, псэолъешын иофшэнхэр зэрэзеха-щхэрэр. Капитальнэ псэо-лъешыплем Лэгъо-Накъэ ишьольыр къыхиубытгъэхэрэп. Ар афэгъэхъыгъэп кла-псэкэ клештэгъэ, лыжеке кызыщаачьихъашт гыогухэм.

АР-м и Лышъхъэ зэлукэм икзух кызыэршихы-гъэштэгъэмкэ, зеконным имызакью, республикэм иэкономики зэрэштэу зыгъепсэфыплем хэхъоныгъэ аригъэштэшт. Иофшлэпэ чыплаклэхэр щылэхъаштых, псэолъешынми, нэмыхкэлъенкъохэми нахь за-шьомбгъущт, хэбзэлахъеу бюджетхэм арихъэрэри нахьыбэхъущт.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**

Депутатхэр хэлажъэх

Хыльзэшэе автомобили-шхохэр зэраушхээрэр шапхъэхэм зэрашхъадэкъирэм кыхээкъикэ гыогухэр зэрээхакъутэрэм иофыгъо изэшшохын Адыгейим идепутатхэр ыкчи специалистхэр фежъагъэх. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэ итуадзэу Цэй Эдуард пээнэгъэ зы-щызэрихъэгъэ зэхэсгыгъоу щылахъэм а иофыгъом щите-гүштилахъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипресс-къулыкъу кызыэртигъэмкэ, мы лъэхъаным къучай зиэ федеральнэ хэбзэгъэуцгъэм аштэгъэхэгъэ зэхъо-кыныгъэ фэшыгъээнымкэ Къэралыгъо Советын — Хасэм итъоу ылъэгъурэ иофыгъохэр парламентын егъэхъазырх.

Ространснадзорым ишьольыр къутамэ итъоу ылъытагъ твар-транспорт тхыльхэр водитэхэм мы къулыкъум иофышлэхэм къаратыхээ ашын-

хэу, арэущтэу зымыхъукэ та-зырхэр атыралхъанхэу. Къулыкъум илъыкло кызыэрхигъэ-щыгъэмкэ, автомобилыр зуу-шьэрэм а тхапэр водителым къыримытэу, шапхъэхэм ашхъа-дэкэу хыльтэр зэрэрилхъэрэм-кэ пшъэдэкъижъэхъашт гыогухэм. Мыщ ыкчи нэмыхкэ иофыгъо зэхэсгыгъом кызыдаштэгъэхэм афэгъэхъыгъэу УФ-м адми-нистративнэ хэбзэукононгъэхэм-кэ и Кодекс зэхъохынгъэхэр фашынхэр итъоу депутатхэм альтигэ.

Улъякунэу рагъэклоигъэхэм мы епллыкээр къахэкъигъ. Гыогурыкыоныр щынэгъончэ-нымкэ Къэралыгъо инспекцием и Гъэйорышлаплэу АР-м щылэхэм кызыэртигъэмкэ, мы ильэсым имэзи 6 хыльзэшэе автомобилхэм яводителхэм альтиг-къохэм гыогогъу 3914-рэ адми-нистративнэ хэбзэукононгъэхэр зэрахъагъэу атхыгъ. Анахъыбэрэ къыхагъэштиэр машинэм техъо зэрэфамышилэрэ ары.

Псым къыхагъотэжъыгъ

Бэдээгүйм и 17-м пчыхъэм сыхыатыр 6-м адэжэ Урысым ошэдэмышилэхэмкэ и Министерствэ икъулыкъушлэхэм лъыхыон-къэгъэнэжъын иофхабзэхэр зэрахъээзэ, къалэу Краснодар щыц хууль-фыгъэу ильэс 28-рэ зыныбжъэу псыхъоу Шхъэгуша ѿкылэхэм ихъадэ къагъотыгъыгъ.

Хуульфыгъэр зыдэхъугъэр амьшлэу зэрэ-кодыгъэм къыхэкъе Урысым и Следствен-нэ комитет исследованием Гъэйорышлаплэу Адыгейим щылэхэм Мыекъопэ районымкэ иотдел улъякунхэр зэхищагъэх. Зэрагъэунэ-фыгъэмкэ, мы хъульфыгъэр гысэхэр ильэ-республикэм зекло къэлкыагъ. Мэкъоугъум и 18-м псыхъоу Шхъэгуша ёзыгъэпскынену зыхапкэ, псыхъо чыэрхэн хуульфыгъэр рихыуцгъэр ыкчи аштэгъигъ. Мы чыплэхэм щитыгъэ цыфхэр аштэгъигъ фэхъунхэ альтигъэп.

Хуульфыгъэр зыдэхъугъэр чыплэхэм кило-метрэ 20-кэ укызылкыкэ поселкэу Ка-менномостскэ дэжэ псыхъоу Шхъэгуша ѿкылэхэм ихъадэ къыхагъотэжъыгъ.

Джыре уахътэм хъадэр кызыщаагъотыгъэ чыплэхэм следовательхэм иоф щашэ.

ЩЭШІЭ ЩАМСЭТ ЕРЫСТЭМ ҮПХҮҮР

Бэдээгүйм и 17-м, 2023-рэ ильэсым гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ Республике институтэу Клэрэшэ Тембот ѿцлэхэм ѿфышилэхъа, филология шэ-ныгъэхэмкэ докторэу Щэшэ Щамсэт Ерыстэм үпхүүм идунай ыхъожьыгъ.

Щэшэ (Ергыкъю) Щамсэт чьэпьюгъум и 1-м, 1950-рэ ильэсым къудажэу Ятонэрэ Едэпсыкыуа кызыыхъуу. 1976-рэ ильэсым Адыгэ къэралыгъо клэлэгъэдже институтын филологиемкэ ифакультет кыуухыгъ. 1976-рэ ильэсым щегъэжъагъэу 1977-м нэс еджэ-пэ-интернатын ѿлжъагъ. 1977 — 1990-рэ ильэсхэм научнэ пропагандэмкэ отделым илашэу Адыгэ хэкум икраеведческэ музей иоф щишлагъ. 1990-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу гуманитар ушэтынхэмкэ институтын иофыши, 2009-рэ ильэсым ишышхъэу мазэ литературам иотдел илашэу агъэнфагъ.

Щэшэ Щамсэт 1994-рэ ильэсым литерату-рэмкэ кандидатскэ диссертациер, докторскэр — 2005-м кыгъэшьылкъэжъыгъэх. Зыда-лэжъэрэ иофыгъохэмкэ конференции зэф-шхъафхэм ахэлажъэштэгъ, тхыгъэхэр кы-хиутыштэгъэх. Аш икъэлэмьи пэ кычэлкыгъэ научнэ иофшлэгъэхэм ашыщых тхыльхэу «Слово о «Нартах», «Продолжение кризиса», «Уроки лирической медитации», «Художественное своеобразие адыгейской поэзии (эволюция, поэтика, стилевые искания)», «Адыгэ усэн иофым итъогупхээр», нэмыхкэ-ри, художественне тхыльхэу «Бзыужый» зыфиорэр.

Щэшэ Щамсэт 1997-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу Урысым итхаклохэм я Союз хэтыгъ. Ар — Адыгэ Республике шэныгъэхэмкэ итаслуженнэ иофыши, Адыгэ Республике шэныгъэхэмкэ и Къэралыгъо премие илаураят. Шэныгъэлэжым «Адыгейим и Щытхуузе» зыфиорэр медалыр, шуухъафтын лъаплэхэр ильэс зэфэшхъафхэм кыифагъэшшошагъэх.

**МЭЩБЭШІЭ ИСХЯКЬ ШУМАФЭ ыкъу,
Адыгэ Республике итхаклохэм
я Союз иправление итхамат**

**ЛЫШУУЖЬУ Адам Хъусен ыкъу,
гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ респу-
блике институтэу Клэрэшэ Тембот
ицлэхэм ѿцлэхъа**

Гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ Республике институтэу Клэрэшэ Тембот ѿцлэхэм ѿфышилэхэм лъашэу гухэл ашыхъуу яофшлэхъо Щэшэ-Ергыкъю Щамсэт идунай зэрихъожьыгъэр ыкчи ѿцлэхэм илахъылхэм афэтхъаусыхэх.

«Адыгэ макъэм» иофышлэхэм гухэл ашыхъуу лъэпкэ гъээзтэм иныбдэгэхъуу, гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ Республике институтын ишэнгыгъэлэжъэу Щэшэ Щамсэт идунай зэрихъожьыгъэр ыкчи ѿцлэхэм илахъылхэм афэтхъаусыхэх.

Республикэ гъээзтэм «Адыгэ макъэм» ѿцлэхэм гухэл ашыхъуу лъэпкэ гъээзтэм иныбдэгэхъуу, гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ Республике институтын ишэнгыгъэлэжъэу Щэшэ Щамсэт идунай зэрихъожьыгъэр ыкчи ѿцлэхэм илахъылхэм афэтхъаусыхэх.

Мэкъумэш хъызмэтыр

ҮЗҮНҮКЬО НАХЫБЭР ХАГЪЭКҮГЬ

Адыгейм бжыхъесэ лэжыгъэхэм яухыжын щыльагъекуатэ. Пстэумки гектар 109801-рэ ар хъущтыгь.

АР-м мэкъу-мэшымкэ и Министерствэ бэдзэогъум и 17-м тызэрэшигъэгъозаъэмкэ, аш щышэу 59552-р яухыжыгах. Ар ызыныкъом нахыб.

Бжыхъесэ хэе гектар 9153,6-рэ республикэм шапхыгъаг. Ар яухыжыгах. Зы гектарым, гуртымыкэ лъытагъэу, центнер 44,2-рэ къырахыгь, тонн 40059-м ехуу къаугъоижыгь.

Аш нэмийкэу чылапхъэ ашыщт рапсэу гектар 10207-рэ ялагь, 9848-р аложыгь, тритикалер гектари 140-рэ мэхъу, аш джыри иго хүгъэп.

Бжыхъесэ коцыр гектар 90300-рэ хъущтыгь. Аш 50438-м ехуу хагъекыгь. Зы

гектарым, гуртымыкэ лъытагъэу, центнер 45,1-рэ къырахыгь.

Муниципальне образование-хэр пштэхэмэ, анахыбэу яухыжыгъээр Джэджэ районым ичыгулажхээр ары. Гектар 31517-у ялагъэм ипроцент 78-р, ар 20122-рэ, аложыгах. Коцэу мы районым щыхалхъагъэр гектар 23439-рэ хъущтыгь, 17707-рэ хагъекыгь. Зы гектарым, гуртымыкэ центнер 45,9-р къеты.

Анахыбэу коцым къизыхырээр, гуртымыкэ центнер 51,8-рэ, Шэуджэн районым ичыгулажхээр ары. Пстэумки гектар 14750-рэ мы культурэм рагъеу-

А. Іашын:

бытигъагь, 7105-р яухыжыгь.

Къырахыжырэмкэ ахэм ауж къэлэй итых Красногвардейскэ районым ичыгулажхээр. Бжыхъесэ коц гектар 11691-рэ пстэумки ялагь, яу-

хыжыгъэр 5100-рэ мэхъу, гуртымыкэ лъытагъэу, центнер 49,8-рэ къеты.

Зэкэмки комбайнэ 251-мэ республикэм ибжыхасэхэр яухыжых. Ахэм лэжыгъэр

зытырахыгъезу пстэумки гектар 47755-мэ уарзэр ашаупкэ-тэжыгах, ар зыхажкухъажыгъэр гектар 37504-р ары.

ХҮТ Нэфсэт.

Лъэхъаным дештэх

(Икъех.)

Псэүпэлэхээмэ кілэццы-клюхэр къаращых. Чэзыум зи хэтийкэп. Кілэццыкly ыгыпшэр къизызэуахыгъэм аш фэдизэу бэ темышлагъеми, тоф щызышхэрэм зэгурлыоныгъэ азыфагу ильэу, зедеэжхээзэ тоф ашлэ. Ныбжыкэхэм нахыжхэм щысэ атырахы. Тофшэпшэлэхээм 30 мыш ил, непэрэ мафэм джыри нэбгыри 7 аштэн амал щы.

Кілэццыкly ыгыпшэр ыклоц тичэхъагь, аужирэ шапхъэхэм адиштуу, дахэг гъэпсигъэ, ишыкльгээр зэкэ чэт. Мигъэ гурит еджапшэлэхээм зэхъащт купым хэт кілэлэлой Елена Шаровам гу- щылэгь туфхэхъуг.

Къоджэ псэүпэлэхээм мый фэдэ кілэццыкly ыгыпшэр зэтегъэ-психъагьэ къизэрдагъеуца-гъэр ны-тихэмкэ гушогъошу.

— Зэтегъэпсхъэгъэ кілэццыкly ыгыпшэр тиэ зэрэхъу-гъэм тэгээгушо, түгушээз тыкъэкло. Ильэс пчагъэрэ пеублэ классхэмкэ кілэгэгваджэу тоф сидахъэ, мы аужирэ ильэсхэм кілэлэпшоу сэлажхэ. Кілэццыкly-хэм тоф адэсшлэнэр сибуу рехьи. Сибуу фэдиз шлэнэгъэ уилэми, сабийхэр шлү умынгъэу, угукэе уафэмыщагъэмэ, тофшлэнэр зэрифшэшүашуу пфэгъэцэкшэлтэп. Сабий цыкly пэпчье тоф дэвшэн, цыххэ къызфебгэшшын фае. Янэ-ятэхэм аклэригъэ сабийр бъэгупсэфныр, гукэ аш зыкъебгэштэнэр ишлэхэп, — elo кілэлэпш.

Яцыкly гъом къыщегъэжьа-

гъэу яцыхъэ зытэльхъяа, щэлэгъэ ахэлэй, ашхъе уасэ фашыжъэу ыкли нэмийхэм шхъэкафа афашиэу сабийхэр зэрэпштхэм пыльх. Лъэлэхээ зэфэшхъафхэм къахэкыгъэ сабийхэм азыфагу сибуу цыкly зэфыщытыкэ дэгүү ильынэм, къээзыуухъэхэрэм афэгумэхъуу гъэсэгъэнхэм, щылэнгъэхэм къашшхъэпшт аэрэе шлэнгъэхъэр ягъэгъотыгъэнхэм, Иэдэб ахэлэй улгъэнхэм ыпэралшэу зэрэдэлажъэхэр Елена Шаровам къытилуагь.

Кілэццыкly ыгыпшэр япсауныгъэ къэххумэгъэнэм фэш санитар шапхъэхэр агъэцэлэнхэм мэхъянэшхо раты. Спортым пы-

щагъэ хъунхэм фэш ишыклягъэр зэкэ я, Ыэмэ-псымэ зэфшхъафхэр спортзалим чэтих. Къыткіхъухъэрэ лээжхэм япсауныгъэ псыхъэгъэнэм, спортыр шлү арагъэлэгъуным пыльх.

Кілэццыкly ыгыпшэр иппшэхъялэхээм лъэхъаным диштэу зэтегъэпсхъяа. Нэмийк учрежденихэм ачлэмыт Ыэмэ-псымаклэхэр кіэу члэтих. Ахэр къызфагъэфедэхээзэ бзыльфыгъэ нэгушоу члэтихэр сабий цыкly хэм афэпшэрихъэх. Агъэнэфэгъэ шапхъэм тетэу гъомыла-хъэр агъэхъазыры.

ДЕЛЭКЬО Анет.

ШХҮЭКУЦЫМ ИКҮЭУХҮМЭН ФЭЛОРЫШІЭЩТ

Мы уахтэм къыклоц ухэтэу бэрэ къэпклюхан, акылым чанэу тоф егъэлдэхкүаум ултыпшэн, диспансеризациер ыкли

Бэдзэогъум и 22-р — шхүэкуцым и Дунэе маф. Аш епхыгъэу шхүэкуцым ипсауныгъэ къизэтегъэнэгъэним итхамафэ бэдзэогъум и 17 — 23-м Урысюем щырагъеклоцыщт, ар Адыгейими щэкло.

нэмийк улпъэклун тофхъа-бзэхэр шлоки имылэй ильом зэрэпкүнхэ фаер общественне псауныгъэмкэ ыкли медицинэ профилактикэмкэ. Адыгэ республикэ Гупчэм шуугу къегъэ-къижы.

Шхүэкуцым тофшлэн зызэщицоц, нервэлэлтицэ узыр, эпилепсиер, «рассеянный склероз» зыфалорэр, іблэссыр, инсультир, нэмийхэри

къыхэкынхэ ыльэкыщт. Инсультын пэуцужыгъээнымкэ Дунэе организацием къизэртигъэмкэ, ильэс къэс зэрэд-наеу нэбгыре миллион 15-м ехъумэ инсультыр къяутэхы. Урысюем ильэсийм къыклоц шхүэкуц-ллыкъеклоц зэшүкъюногъэм нэбгыре мин 400-м ехуу еуталхэ.

Covid-19-р къизээзуыгъэхэр зерихылээр гумэкыгъохэр нахь лъэш мыхъунхэм фэш ильом ыхын фае. Шхүэкуцым епхыгъэ зэшүкъюногъэм агъэгумэкъихэр анахъэр лъыдэхкүаум, лъым изыт, гум тофшлакэ алтынхээ щыт, — къы-иуагь общественнэ псауныгъэмкэ ыкли медицинэ профилактикэмкэ Адыгэ республикэ Гупчэм ипашуэ Мэт Заремэ.

лым, бзэм, гупшысаклэм хэпшыкly къызэрэшчи-кээр, чывер ээрээшчи-къэр, шхъэузыр.

А зэпстэуми «постко-виднэ синдромкэ» яджэхыкли ныбжым хахь къэс ахэми ахахъозэ, цыфыим илэгъэ узхэр нахь къэлэжъэхъ. Арышь, а нэшанхэм ашыщ шууиэ зэрэхүгъэм тетэу врачым зыфэхъугъаз.

— Цыфыим инсульт ила-

гумэкыгъохэр нахь лъэш мыхъунхэм фэш ильом ыхын фае. Шхүэкуцым епхыгъэ зэшүкъюногъэм агъэгумэкъихэр анахъэр лъыдэхкүаум, лъым изыт, гум тофшлакэ алтынхээ щыт, — къы-иуагь общественнэ псауныгъэмкэ ыкли медицинэ профилактикэмкэ Адыгэ республикэ Гупчэм ипашуэ Мэт Заремэ.

Урысыем иуголовнэ-гъэцэкІэко системэ июридическэ къулыкъу и Маф

Зэфагъэр иЦубытышІэу къулыкъур ехъы

Бэдээгүйм и 19-м Урысыем иуголовнэ-гъэцэкІэко системэ июридическэ къулыкъу и Мафу хагъеунэфыкы. Къулыкъум ишьэрьильхэм, иоффшэн зэрэзэхищэрэм афэгъэхыгъэу гүшүэгъу тыфэхъу гээж бэдэжшагъэ зезыхъагъэхэм пшъэдэкыжь ягъэхыгъэнимкэ федеральнэ къулыкъум и ГъэорышапІэу АР-м щылэм июридическэ къулыкъу ипащэу, хэгъегу клоц къулыкъум иподполковнику Хацыкы Светланэ.

— Светлана, узишээ къулыкъум сид фэдэх ашиглалтадаа?

— Урысыем иуголовнэ-гъэцэкІэко системэ федеральна хэбзээгъэцэкІэко къулыкъу щит. Аш ишьэрьиль хэхэз хэбзээгъэуцугъэр зэргээцакірэм, уголовнэ пшъэдэкыжь зытыральхъагъэхэм, хъапсам кычыкыжьгэхэм алтыпльэгъэнхэр. Ахэм къапкырыкыхээ юридическэ къулыкъум уголовнэ гъэцэкІэко системэм ыльэнныкъоктэ цыфхэм яфедэхэр къеухумэх.

— Ильэс тхапши хъугъа мыш къулыкъу зыщылхырэр?

— 2002-рэ ильэсийн Адыгэ къэралыгьо университетийн июридическэ факультетир къэсэхуухыгь. Аш ылж юридически организацие зэфэшхъафхэм очилэу, юристконсультэу иоф ашиглалт. Уголовнэ-гъэцэкІэко системэм ильэс 15 хъугъеу къулыкъур щисэхы.

— Мы сэнэхьатыр къызІэб-гъэхьаным ылэкІэ сид фэдэ пшъэрьильтаа зыфэгъэуцугъыгъагъэр?

— Джыри унбажыкілээ пшъэрьиль гъэнэфагъэхэр зыфэгъэуцужын пльэкыжт, ареу щитми, ныбжыр лыкылатэ къес елтилкілэхэр зэхъокыл. Сишэнкэ къисплагъэр, зэфагъэр силэубытпілэ юрист сэнэхьатыр къихсхыгь, къулыкъушэнам ары егъэжаптэ фэхъугъэр.

— Юридическэ къулыкъум иофшишІэ сид фэдэ нэшанэх ах-ллын фаяхэр?

— Мыс зы джэуап гъэнэфагъэ къептыхын пльэкылтэ. Официерэу, тэмэтельхэр зытэльхэр аперапшэу ихэгэгэу фэшьылкъеу, пшъэдэкыжьеу ыхьырэр къигуруноу, ишэн псыхъагъеу, гъэцэкІэко дэгью щитын фаяе. Уголовнэ гъэцэкІэко

системэм икъулыкъушэхэри ахэм арьуазэхээ къулыкъур ахы.

— Бэдэжшагъэ зезыхъагъэхэм пшъэдэкыжь ягъэхыгъэнимкэ федеральнэ къулыкъум и ГъэорышапІэу АР-м щылэм июридическэ къулыкъу нэбгырэ тхапши иоф щызышишІэрэр?

— ГъэорышапІэм епхыгъеу иоф ашиглалтадаа пшъэдэкыжь языгъэхырэ учреждениен, пшъэдэкыжь зытыральхъагъэхэр гъогу занкэ тэгьеуцожыгъянхэмкэ гупчэм ыкы уголовнэ-гъэцэкІэко инспекцием. Ахэм юристхэр ачэсхэу къулыкъур ахы.

— Уголовнэ-гъэцэкІэко къулыкъум ифедэхэр сидэуцтэу къэ-тиуухъумэхэр?

— Уголовнэ-гъэцэкІэко къулыкъум ифедэхэм якъеухумэнкэ шыкіл гъэнэфагъэхэр тэгъэфедэх. Правэм ыльэнкъоктэ къулыкъум иоффшэн зэхээгъэнимкэ, аш ифедэхэм якъеухумэнкэ тапшьэкіл щылэ къулыкъум унашую къитфыгъэхэр дэх имыгъеу тэгъэцакіл. Уголовнэ-гъэцэкІэко системэм июристхэм яоффшэнкіл шэпхэе гъэнэфагъэхэр щилэх.

— ШыиофшишІэн сидэуцтэу къэ-тиуухъумэхэр?

— Уголовнэ-гъэцэкІэко системэм июристхэм яоффшэн нэмыкі организациехэм, гүшүэл пае, очылэу иоф ашиглалтадаа аткыл. Тикъулыкъу июристхэм хыкыум къулыкъум анэммыкі эхбээхумэнкэ къулыкъум адэлажъях, хъапсам члэсхэм яфитынгъэхэр ыкыяшхыафитынгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ хыкыум зэхэсгэгэхэм ахэлажъях, къулыкъушэхэм ясоциальна иофыгъохэм ыкыяш пенсием япхыгъеу улчээв къеуцхэрээр зэхэфык, къэралыгъо мылькум икъеухумэнкэ даохэм иоф адашлэх. Аш нэмыкі эхбээхэм альэнныкъоктэ, фи-

нанс-экономикэ къулыкъум, оперативнэ купхэм, щынэгъончэнимкэ отделым яофыгъохэмкэ даохэр зэхэфык, улпэ-кунхэм ахэлажъях.

— Юристхэм яоффшишІэн сидэуцтэу къэ-тиуухъумэхэр?

— Къулыкъушэхэм ишьэрьильхэм ахахьеу иоф къинэу зэуталхэрэр уголовнэ-гъэцэкІэко системэм иоффшэн епхыгъеу щит. Гүшүэл пае, берэ къыхээхыгъы правовой хэбзээгъеуцугъэр шэпхэе правовой актхэм ягъусэу системэм иоффшэн гъэцэкІэко фаеу.

— Юристхэм аицыщэу хэтэ къыхэбгызьын пльэкыштыр?

— Бэдэжшагъэ зезыхъагъэхэм пшъэдэкыжь ягъэхыгъэнимкэ федеральнэ къулыкъум и ГъэорышапІэу АР-м щылэм июристхэм пшъэрьильхэм къафагъеуцугъэр щитху хэльэу мафэ къес агъэцакіл. Къулыкъур къинэ ыкыяшхыафитынгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ системэм илах зэрэхшыафитынгъэхэр.

— ИофшишІэн сидэуцтэу ах-ллын фаяхэр?

— Юристхэм альэнныкъоктэ кадрэхэм ташыкілэрэп. Юрист пэлч практичесэ ыкыяш методичесэ ылэгъуухэр ренэу арагъэгэот, иофшишІэн ягчайгаа екумэе ашэхэхэм зэлтигъеу ГъэорышапІэлэхэр яхьын фаяхэр.

— ШыиофшишІэн сидэуцтэу ах-ллын фаяхэр?

— Квалификации зилэ юристын шэхээгъэхэм дэгъуухэр эхкээлтнэу щит. Арышь, яшээхэхэм ренэу ахагъацоу, къиним къымыгъацоу хэхэхэр къулыкъур ахынэу афсэлэх. Ахахь шхыацоу хабзэм къыгъеуцугъэрээр шапхэхэм уатетэу узеклоныр ары.

КИАРЭ Фатим.

Ткъош республикэм пае

Адыгейимрэ Пшызэ шьольыррэ ашыгсэурэ быслыымэнхэм я ДиндэлэжъапІэлэхэр купэу муфтиим игуадзэу Шхыэлэхъо Ибрахымэ зипэшагъэр бэдээгүйм и 8-м Абхазын къогъагъэ.

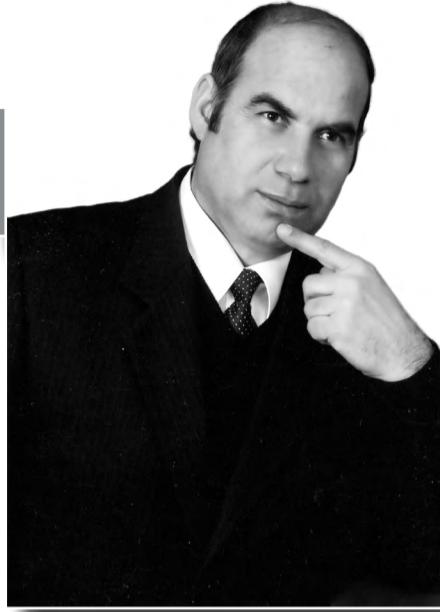
Къалэу Гудаутэ дашыхащ мэштийн пае Адыгейимрэ Пшызэ шьольыррэ ашыгсэурэ быслыымэнхэм я къаугоицэ ахъщэр Абхазын ис быслыымэнхэм я ДиндэлэжъапІэлэхэр купэу муфтиим игуадзэу Шхыэлэхъо Ибрахымэ зипэшагъэр бэдээгүйм и 8-м Абхазын къогъагъэ.

Бэмышэу Абхазын имуфтииу Тимур Дзыба Миекъуапэ щылагъ. Тимуфтииу Къэрдэнэ Аскэрбий аш пэгъокыгъ. Адыгэ Республикинэ Пшызэ шьольыррэ ашыгсэурэ быслыымэнхэм я ДиндэлэжъапІэлэхэр купэу муфтиим игуадзэу Шхыэлэхъо Ибрахымэ зипэшагъэр бэдээгүйм и 8-м Абхазын къогъагъэ.

Абхазын ис быслыымэнхэм я ДиндэлэжъапІэлэхэр зэдэлэжъэнгъэ зэрэзэдэриялэштэм ехылэгъэ зэзэгъынгъэу зэдашыгъээм диштэу тапэкээ зыпильштхэ иофхэм лъэнкъохэр атегущыгацоу.

Тимур Дзыба къызэриуагъэмкэ, Абхазын ис быслыымэнхэм я ДиндэлэжъапІэлэхэр купэу муфтиим игуадзэу Шхыэлэхъо Ибрахымэ зипэшагъэр бэдээгүйм и 8-м Абхазын къогъагъэ.

ТХЫЛЪЫКІХЭР

ЗЭКІЭ ЗЫІЭ ИЛЬ КІОЧІХШОР

Непэ тызыхэт уахтэм ухэтми макіеу уегъэпльзы, уегъэгужые. Нэгъэуплэгъу кіорэп зы гумэкі горэ, тызэмыхгъэх нэшхэй хъугъэ-шагъэ къемыхъоу.

Кымэфэ мафэм мытхъытхъэу

Нэгъыфэу ыбгъэгу къыдэкы.

Дунаир къэзыгъэнэфрэм

Сызыфаер къыгурмыыу:

— Ор-орэу узэплижъэу,

Цыиф цыкүр, сыйдэущтэу ушы!

Сыйдэущтэу уимэфэ хылыэ

Пкэнтілэпсым къыхэпхыжъыг,

Сыйдэущтэу къэпплифыгъэм ыпсэ

Ош фэдэр рыджехъыгъыг?

Сыйдэущтэу гу цыкүу закъом

Кын мухыхжыр ылэрта,

Сыйдэущтэу уижъалымыгъэ

Гъунэ фээзышын умыгъотра?

Ары. Цыфым ежь-ежырэу зеришлэжъырэе мыхун пчъагъэм фэдиз нэмэкі горэми къыришэн ыльэкиштэп. Непэ ащ ило-ишэе мыхъэзэжэ: зэлигъахъэу, зэлишлэжъэрэм илгүю-бэджэб гъэктосэжъыгъуае мэхъу.

Етланэ усаклом игупшице «Дунаир ины» зыфиорэм щильэклюатэ ыкчи ар мыш фэдэ сатырхэмкі кьеухъжы:

Дунаир инба? Ины.

Ауми, цыфыгум фимыкъу.

Цыфыгоу ыбжымым щизир

Зыгорэм ренэу фэниткуу.

Лыхасэр чэцхи мафи имылэу зэрэлжъэрэм, ильэпкыбэз зеришлэрэм фэдэ къабзэу, адыгэм ипсихологии ришыкылэу, игупшице зэргийзэрэм иуса сатырхэр къагъэпсих, нэфэгъэ ин ахэль; цыиф цыкүр учи, тыси имылэу, ренэу ухьашэу, гъэрэзэгъое дунаим зэрэтийр щыкігэхтхъыгъ, зэгъэшэн шыкілэри екло, тегъэпсихъагъэу сидигъуае гээпс.

«Цыфыпсэм ифаб» — цэ дахэ зилэ усэр философие ин зыхэль, гум нэсы, къылфырэгъашэ, усаклор гу лъачлэм нэсын амал ин зылэклэль, джащ фэдэ зэчий лъаплэ Тхъэм къыхильхъагь:

Тиуси, тигъашы

Сыд гүщэр ылас

Цыфыпсэм тифабэ нэмисмэ

Гукэгъур, шүлэгъур

Цыфыгум ылъапс —

Цыфыгум иунэ нэфыпсымэ!

Ау тигъэм ифабэ

Пстэуми анэсырэл

Пстэуми ашхыагы щэтэджми.

Зыфэмылъэкырэм

Тыгъэр ыльэгъурэп, — elo усаклом, «шжэкыгъэрэ нэкыгъэрэ зэрэшлээрэп» адыгэхэм зэралоу. Ары, щылэнгъэр эзпыштыныгъэ заклэу зэхэлбэа?

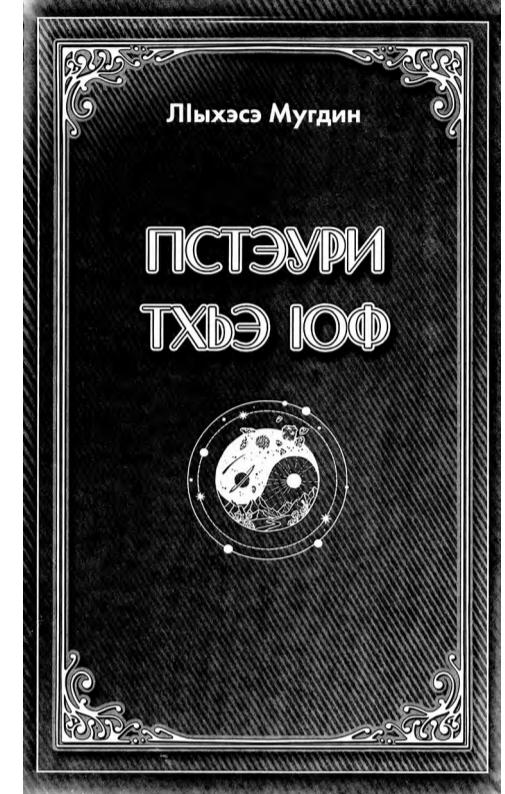
Зыр матхъэ, адэр малэ; зыр нэфало, адэр пцыус..., бэ къэпччын пльэкынштыр гъашэм хэль ыашуяэри, хэфагъэри зэхэозыгъашэу.

Гукэ, псэкэ къешлэкыгъэ Дунэшхом хэт усаклор зынэмисыре гупшице зэрэшмылээр иусэ сатырхэм яльэшигъэшэу.

Цыифир жы мэхъу,
Гукэгъур жы хүрээп.
Тыгъэм къыдэхъурэр
Цыфым къыдэхъурэр.
Ау тигъэри elo
Жыныгъэм фигъазэу.

Уахтэр зэхъокы —
Цыифир зэхъокирэм:
Ижъалымыгъэ хахъо
Нахь, хэклирэм.
Ау тинасылышь,
Гукэгъур жы хүрээп.
Тигуухъэ-гүжни
Тыгъэм ыльэгъурэр.

Тхэкло-усаклоу Лыхасэ Мухьдин иусэ сатырхэр шылыкъеклэ узэндигъэхэу, сатыре зырыз пшыхэм, гупшице икъу ахэлэй, Ѣшрох. Ащ къеэгэльягьо усаклом игупшице пытэгъэ-льшыгъэ зэрэхэлтийр, ау къэлгэе къодыу щымытэу, ыльэгъоу, зэхихрэм нахь бэжь гукэ зэрэзэхишлээр, анахь уасэ зилэ губзыгъагьэр къызэрэфаклорэр. Псэм ышэчэу, гум зэхишлээр бэдэд, а зекэ усэхэм ашигзэунэфыныр фызашлокы: даорэп, лъаорэр, гупшице тээмгэгъэ дахэлэ, усэклэ дэгүүри, дэири къытфыреотыкы. Гухэкыр тхылтым еджэхэрэм япчагъэ къызэрэлхыгъэр ары, ау мыш фэдиз ышыгъэр зыхэл тхылтыр эз къызэгопхымэ, леклыб зэрэпфэмэшынштыр сшошь мэхъу. Арышь, Лыхасэ Мухьдин «тхъаугэгэпсэу!» иныр къызэрилжэгъэм сицыхъэ тель. Етланы, сыйзэгъушкор, мыйбэми пчагъэмкэ, мыш фэдэ усэклэ шылыкъехэр aklyachэ изэу, цыхъэ зыфыуагъэшэу, тилитатурэ зэрэхэтхэр ары.

Тхылтым къыдэхъагъэхэр мыш фэдэ цэхэр ялэу зетеутыгъэх: «Псычэрэз» — Дунэшхор зекэ ащ къызэлъеубыты. «Цыиф инхэр», «Ным ишүүлэгъу», «Мэкъамэр шхъафит», «Дэхагъэм иогу», «Нэпльэгъум кыуагъэр». Мыхэр щылэнгъэр озыгъашлэхэу, цыфым уфэзышхэу, хүрээ-шэрэмкэ, Дунэшхор тхъээгэшэшыгъэмкэ узыгъэгъузэхэу, ахэр зекэ, лэм пыт лапхэу, пытэу зэрэзэрэгъхэр озыгъашлэхэу къызилтээтийрэх. Щеч хэлъеп, Мухьдин «Пстэури Тхъэ йоф» цэу зыфишыгъэ тхылтыр къызэрэйлон, шылыкъагъэкэ, акыл-губзыгъагъэкэ, дэхгээ-шъэбагъэкэ ушьагъэ, узеджэклэ, нашуукэ щылэнгъэм ухегъэпльэхы, апэрэу мы чылм укызтхуягъэр, джарэу усаклом игушылэ — илэжыгъэ, иусэ тхылтыкэ, кочлешу хэль. «Гъогумаф!» фэтэо тхылтыкэ. **МАМЫРЫКЬО Нуриет.**

«АМ-м» ихъарзынэц.

Адэ а пстэуми ялъытыгъэу тэ, цыфхэр, нахь ыуш, нахь тызэфэсакыжъ тыхыгъуа е тхъамылагъор зэхэтмышэу зэнэкъоктуу-зэфыгъэллэу, тызэгоожырэм фэдэу тыщыла? Шхъэм уемыгъэгъахэу бэ гупшице щизэблэкырэр — шуцлэх, чылэх; фыжых, зафэх; дысих...

Мыш фэдэ гупшице сакыфищаа усаклоу Лыхасэ Мухьдин итхыльыкэу «Пстэури Тхъэ йоф» зыфиорэм. Адыгэхэм зэралорэ шылыкъэу къэуагъ. Лыхасэр непэ анахь зигушыэ къэзигъахъэу, зигушысэ тыргуагъэу, усэнир къызэхъурэм ащишэу септлы, арты, тхъамылагъем сиғъэгушуагъ.

Ащ Мухьдин мы аужырэ ильэсхэм ытхыгъэ усаклэхэр къыдэхъагъэх. Тхаклом идуунэлъэгъукэ джыри нахь зэрэхъуагъэм, гъэпсэф имылэу игупшице хигъахъозз зэрэлтыкъуатэрэм, къэлгэе къодыу щымытэу, акылыгъэ-уышыгъэ инкэ ытхырэм, къылорэм зэрэхэлжъэрэм мы тхъамылагъэр яшыхъат. Уахтэр, уахтэр! Ар бо зэхфыгъуае, ауми, ащ училэ къиньбэу къыгъэуцухэрэм усаклом зэрилъэклэу джэуап аритыжынным зыттыриусэяг; щылэнгъэм хэль зэвшигъытыныгъэ-зэмийзэгъыныгъэхэр гукэ ющчэимэ, зеригъапшэхээ, гущылэ — шылыкъэр егъеунэфы.

«Пстэури Тхъэ йоф» зыцэ тхъамылагъэр нэкүбгэ 342-рэ мэхъу, тхъамышко хязыр, гупшице икъу щизэгъэуугъ.

Усэ тхъамылагъэр къызэуехы шхъэу «Псычэрэз» зыфиорэм. «Тигъэм игу-мэк!» зышихъэ усэмкэ игупшице мырэущтэу къырелотыкы:

**Джыри сицылэмэ елошь,
Тыгъэри къысфэгумэки.**

ЯТЛОНЭРЭ ЧЫПЛЭР КЫФАГЬЭШЬОШАГЬ

Хыкум приставхэм я Федеральнэ куулыкъу Адыгэ Республикаанкэ и Гъэлорышапэ лыххон тохойхэмкэ ихыкум приставэу Ярослава Галичевар лыххон тохойхэмкэ хыкум приставанаахь дэгъур къызыщыхыгъэ Урысые зэнэкъоккум иятлонэрэ чэзыу хэлэжьагь.

Къалэу Ростов-на-Дону ар зыщыкъуагъэр. Къыблэ федеральнэ шъолыырэм хэхъэрэ субъектхэм яхыкум приставхэр уштэйтн зэфшэхъафхэм апхырыгъэх. Зэнэкъоккум икъеухэм атэтэу Адыгейим къыкыгъэ хыкум приставын теоретикэх ухазырынгъэ дэгъур зэрийр ыкыл шынгъэу зэргийгэтийр щылэнгъэм зэрэшигъэфедэжышишурэр къыгъэлжъэгъуагъ, Ярославэ я 2-рэ чыплэр къыфагъэшьошагь.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ куулыкъу Адыгэ Республикаанкэ и Гъэлорышапэ ипрес-къуулыкъу

АР-м и Къэралыгъо автоинспекции къеты

Ильесныкъо Йофшыныгъ зэфахысыжыгъ

Гъогурыкъоныр Ѣынэгъончъэнимкъо Къэралыгъо инспекцием и Гъэйорышилэу АР-м Ѣынэсэу тъыхэтэм имэзихэу пыкыгъэм аишгъээ йофшыныгъ зэфахысыжыгъ. Аиш фэгъэхыгъ зэхэсигъом хэлэжьсагъ Адыгэ Республикэм хэгъэгу къоцо Йофхэмкъо иминистрэ игудзэу Лъэустэндэжэл Мыхамодэ.

Джащ фэдэу йофхъабзэм хэлэжьсагъэх Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции илашээ зыгъэцкъээрэ Тхаркъохъ Юсыф, гъэйорышланпээм илашээ итуудзэу, полицем иполковнику Едыдж Мурат, гъэйорышланпээм илофышланхэр, район подразделениехэм ялашэхэр (видеозэлхүчиньгъэкъе).

Едыдж Мурат къызэриуа гъээмкъе, ильесныкъо блэкыгъэм Адыгэим игохум хъугъэ-шлэгни 190-рэ атхухуягъ, ахэм нэбгыре 23-рэ ахэкодаг, 227-мэ шъобжхэр атешагъэх хъугъэ. Хэушхаяфыкъыгъэу зытегущылагъэхэм ашыц къелэцыкъу гъогу-транспорт фыкъонигъэу тишольтыр щатхыгъэр. Зынбжь имыкуюгъэхэр зыхэфээзэ аварие 18 республикэм шыхыгъ, ахэм зы нэбгыре ахэкодаг, 20-мэ шъобжхэр хахыгъэр.

Үнэрэ ильесхэм афэдэу мы мэзихми гъогу хъугъэ-шлэгъэхэм япчагъэ ыкыи ахэм къахэкъирэ тхамыклагъохэр нахь макъ шыхынхэм автоинспекторхэм анаэ тетыгъ. Мы илофшыныгъ агъэцкъенимкъе шъольтыр ыкыи район хэбзэ къулыкъухэм, общественнэ ыкыи нэмийк организациехэм зэпхынгъэ адьрия.

Зэхэсигъом Гъэйорышланпээм илашээ итуудзэхэр, район подразделениехэм ялашэхэр лъэнэхээ зэфахыфафхэмкъе къыщыгущылагъэх. Министрэм итуудзэу Лъэустэндэж Мурат ахэм зядэум үүж уншшо гъэнэфагъэхэр афишыгъэх. Къулыкъум илофшын зыфэгъэзэгъ лъэнэхуу нахь агъэлэшын ыкыи нахьшюу зэхашэн фаяхэм анаэ тирарагигъэдэгъ. Ахэр анахьэу зыфэгъэхыгъэр пешорыгъэш ыкыи зэхэфын илофшыныгъ гъэлэшыгъэнэ, ешшугъэу, фитынгъэ ямыгъэу автомобилыр зезыфэхэрэ къыхэгъэшгъэнхэм нахь лъэшэу дэлэжэгъэнэир ары.

Министрэм итуудзэ къыхигъэшгъэнхэм ашыц Адыгэим игохум къатехухуяэрэ хъугъэ-шлэгъэхэр нахь макъ шыхынхэм фыорышлэрэ амалхэр пхырышыгъэнхэу ыкыи цыфхэм афагъэцкъээрэ къэралыгъо фэло-фашланхэр зэрифэшшувашу арагъэгъотынхэу зэрэштыр. А зэпстэуми адаклоу анахь шхъаэр агу къыгъэгъэжыгъ — хэгъэгу клоцо илофхэмкъе къулыкъухэм ахэтхэм язекуякъ ыкыи хэбзэгъэуцгъэр зэрагъэцакъэрэ мэхъанэ зериэл.

Яцыкъугъом къыщегъэжыгъ

Адыгэим икъэралыгъо автоинспекторхэм дэгэгүкъ шъуашэм иль эгъэдэжэн сыхатхэр къэлэцкъыкъу. Игыгыпэхэм ашызэхаша. Сабийхэм яцыкъугъом къыщегъэжыгъэу гъогурыкъоным ишапхъэхэр ягъээ-шлэгъи мэхъанэ илэу гъогу полицеискэхэм алъитэ.

Мынг фэдэ эгъэдэжыгъу сыхатхэр инспекторхэм зэпхынью шыпээ зэфэшхъафхэм ашыра гъэкокъях. Зичэзыу иофхъабзэр Адыгэкъалэ, Тэххутэмийкье ыкыи Красногвардейскэ районхэм ашыкъуагъ.

Зэлхүчэгъу пэпчь пэублэм полицеискэхэм къелэцкъуахэр ягъусэху шапхъэхэр кларагъэдэжкъыгъэх. Автомобилыр ыкыи общественнэ транспортим зыэрэшгъээпсийшти, гъогу тамыгъэхэм хэшшыкъу афирягъэр агъэптигъ, нэфрыгъуазэм шъохэр агу къагъэжыгъ.

Гъогум ушызэрыфэн ылтээ къыщт чыпээ къинхэр къафалотэнхэри къэралыгъо автоинспекторхэм ашыгъупшагъэп.

Ахэр зыфэдэхэр, уахмыфэним фэшлэн фаях ыкыи укыззерахэхыгъынхэу илэхүүхэмкъе къафагъэлэгъуагъ.

Шэныгъэу ныбжыкъиэхэм арагъэгъотыгъэр агъэптигъимкъе хэушхъафыкъигъэ шыпээ джэгүкъе зэфэшхъафхэр инспекторхэм ашызэхаша. Гъогурыкъоным ишапхъэхэр къэлэцкъуахэр къызэрагурууагъэмкъе якулайныгъэ, ягубыгъагъ ыкыи ягульйтэ ашшетыгъ.

Зэкъа гъэцкъиэнэу инспекторхэм къаратыгъэхэр дэгэу зэрээпачыгъэхэм фэшлэн ныбжыкъиэ шыпээ къафалотэнхэри къэралыгъо автоинспекторхэм ашыгъупшагъэп.

Сурэхэр: АР-м и Къэралыгъо инспекций

Зэгъусэхэу рагъэкокъыгъ

Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции икъулыкъушиэхэм хыкъум приставхэм ял йоцохэр ягъусэхэу пэшиорыгъэшиэйт йофхъабзэр «Чыфэ зытельыр» зыфиорэр Дээдэжэ районным Ѣырагъэкокъыгъ.

Йофхъабзэр мэктофе полицеискэхэм автомобилыр зезыфэхэрэ къыгъэуцхээ, зэдэгүццэгъуахэр адашыгъэх. Гъогурыкъоным ылъэнэхкъо къафалота тазырэу къатыральхъэхэрэг итгом зэрэтижынхэ фаях, хэбзэгъэуцхээ къыгъэнэфэрэ палтээм зышхадэкъиэхэр ахьщэ тедзэ зэрэтеххэрэ агурагъяуагъ.

Хэушхъафыкъигъэу водительхэм къафалота тазырэу ашыц транспорт амалэу ялэхэм якъэбар итгом альагъээсээз ашынныр ыкыи ежхэм нахь йоцохэрэ афхууным пае тазырхэр къызэрыхъэрэ ашыгъигъэуагъ.

Едзыгъор ямобильнэ телефонхэм атрагъэуцоныр.

Къагъэуцгъэ водительхэм чыфэ атальмэ хыкъум приставхэм аулъякъу. Къэххэм къызэрагъэлэгъуагъэмкъе, автотранспорт 25-рэ хэбзэхуумакъохэм аулъякъу, ахэм ашыцэу 3-рэ агъэфден фимытхэу ашыгъ. Нэбгыри 5-мэ административнэ тазырхэр ашынхэм пае хыкъум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу ичыпээ къулыкъу хэм якъолэнхэм фашл повесткэхэр аратыгъ, зы нэбгырэм нэмийк мылькоу илэр ымыгъэфедэшүнэу ашыгъигъэуагъ.

Къэлэцкъыкъу Ѣагу дэгэгүпэхэм я йофшын Мыекъуапэ шылтагъэкъуатэ. Ахэм сабийхэм яуахьтэ чэфэу мы чыпэхэм зэраашызэхашэрэ дакъоу, спорт ыкыи зэнэхкъо къу зэфэшхъафхэр ашырагъэкъыгъ.

Ашкъе къалэм дэт колледжхэм ыкыи ашьэрэ еджаплэхэм ястуентхэр илэхүүгъу афхуух. Джащ фэдэу бэмышлэу къэлэцкъуахэр адэжэ Адыгэим икъэралыгъо автоинспекторхэр еблэгъагъэх.

Джэгүкъе шуашэм иль эу гъогу полицеискэхэм къэлэцкъуахэр афызэхаша. Лъэсрэйкъо гъогу зэпхыркъипэхэр, автомобилхэр зэрэклорэ гъогу Ѣынэгъончъэу зэрээзпачышхэр агу къагъэкъыгъэх. Зышчижкъе эхэхэу ахьщэ тазырхэрэ ашыгъигъэуагъ.

Нэужмыгъ гъогурыкъоным ишапхъэхэр нахь дэгэу зышшэрэм икъыхэгъэшынхээ зэнэхкъо къу зэфэшхъафхэр ашырагъэгъотыгъэр агъэптигъ альэгъигъ.

Шъугу къэдгээжын, мынг фэдэ джэгүпэхэр Мыекъуапэ ипсэупицхэм ашызэхаша. Ялофшын блыгээм къышгээжыгъэу берэскэшхом нэс пчыхэм сыхатырэ 4-м аублэ ыкыи бэдээгүрүр екыфэ ахэр зэхэтигъ.

- ур. Я 5-рэ переулкэр, 9;
- ур. Димитровым ыцэ зыхырэр, 11;
- ур. Димитровым ыцэ зыхырэр, 23;
- ур. 12 Марта, 130/1;
- ур. Свободэр, 413.

Яуахьтэ шуагъ къыхъэу агъакъо

Пцэжъиешэнэр

Азием и Кубок

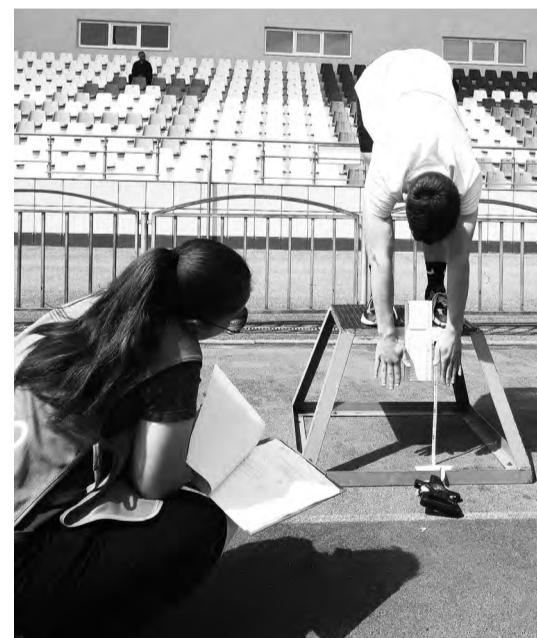
Азием и Дунэе Кубкэу Казахстан ихыкуумэу Тайганкол щыкгуа-гъэм Урысыем икуп гъэхъагъехэр щишыгъэх. Урысыем ипцэжъи-шэхэм медали 4 кяхыгъ, унэе зачетымкэ я 2-рэ, я 3-рэ чы-пэхэр, команднэ зачетымкэ я 2-рэ, я 3-рэ чыпэхэр кяхыгъэх.

Казахстан, Урысыем, Азербайджан, Киргизиим, Узбекистан къарыкыгъээгэ куп 20 зэнэкъо-къухэм ахэлэжьаг. Пстэумкии зээхэлъятаа пцэжъиашхэм къыхадзыгъэ пцэжъиешхэм килограмм 575-м ехъу къащечыщтыгъ. Казахстан ары команднэ зачетымкэ аткяугъэр, аш ипцэжъи-шэхэм килограмм 95-м ехъу къаубытыгъ. Тюмень къикыгъэ спортыменхэм килограммкэ нахь makл къыхадзыгъэр, ахэм я 2-рэ чыпэхэр афагъэшшошаг. Оренбург хэкум ипцэжъиашхэм я 3-рэ чыпэхэр ахыгъ, пцэжъыее карп килограмм 84-м ехъу къаубытыгъ. Адыгейм ипцэжъиашхэри зэнэ-къо-къухэм ахэлэжьагъэх, унэе зачетымкэ ахэм я 8-рэ чыпэхэр кяхыгъ, пцэжъыее килограмм 27-м ехъу къыхадзыгъ. Павлодар къикыгъэ пцэжъиашхэм ягусеу команднэ зачетым я 9-рэ чыпэхэр ахэм къышахыгъ.

Шапхъэхэр

Зичэзыу тхъамаф

Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «Юофшэнэимрэ зыу-хъумэжынымрэ сафэхъазыр» зыфиорэм изичээзыу тхъамафе бэдээгүйм и 24-м кыщегъэжьагъэу и 30-м нэс Мыеекуапэ щыклошт.

ушетыни 2-рэ гъэхъагъэ хэлъэу зытыхэрээр ары. Республике стадионэу «Зэкьюшныгъэм» пчэдыхъими, пчыхъэми шапхъэхэр щатынхэ альэкъицт.

Бэдээгүйм и 21-м нэс зэнэкъо-къум хэлжээ зышио-гъохэм яльеу тхъильхэр аштэ-щтых. Аш фээгъэхыгъэ къэбархэр нахь игъэкъотыгъэу муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыеекуапэ» физическэ культурэм-кэ юкы спортымкэ и Комитет инклюбгъо социальнэ хъытыуо «ВКонтакте» зыфиорэм щырилэм рагъотэнхэ альэкъицт. Хабээ зэрэхъугъэу, Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «Юофшэнэимрэ зыу-хъумэжынымрэ сафэхъазыр» зыфиорэр бэдээгүйм иаужыре тхъамафе зэхажэ. Къэлэдэсхэр аш чанэу хэлажьэх.

**Зэхээшагъэр
ыкыди къыдээ-
гъэкъиэр:**
АР-м лъэпкэ Йоффхэм-
кэ, Ижыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкэ-
гъухэм адьряэ зэлхы-
ныгъэхэмкэ юкы
къэбар жууѓэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыеекуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшырэ:**
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэхээшагъэрэх.

E-mail: adygoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
УФ-м хэутын Йоффхэмкэ,
телерадиокэтын-
хэмкэ юкы зэллы-
Иссыкэ амалхэмкэ и
Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэйоры-
шлап, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырээр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкіэмкіи
пчагъэр
4366
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1187**

Хэутынны
узыкыкэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыхаутырэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъялэр
Мэшлэкъо С. А.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэкъиж
зыхыре
секретарыр

Жакіэмымъо А. З.